

Conferència del president de la Generalitat en la inauguració de la XXXV Reunió Anual del Cercle d'Economia

Un món desordenat: economies en transició, democràcies en perill

Sitges, 30 de maig de 2019

Bona tarda a tothom,

És un plaer ser de nou aquí al Cercle. Em recorda una de les primeres conferències que vaig fer. Vaig venir aquí quan feia escassament quinze dies que havia estat nomenat president de la Generalitat. I per tant d'alguna manera tornar avui a Sitges, a aquesta conferència, és analitzar un any de Govern de la Generalitat.

De fet, com saben vostès el primer Govern no va poder-se constituir pel bloqueig del president Rajoy i va nomenar-se un segon Govern que aquest sí que va poder prendre possessió del càrrec i acabar amb la ignominiosa aplicació de l'article 155.

Però per això penso que és una bona data, un any després, acabat un cicle electoral, després de 3 convocatòries diferents -les espanyoles, les municipals i les europees-, immersos en un moment d'una fortíssima de forta càrrega política que requereixen, certament, empatia i entesa, però també determinació i coratge.

Venim d'unes eleccions espanyoles que han significat un canvi en el mapa tradicional bipartidista espanyol, que hauria d'obligar, és el mandat del 28 d'abril, al diàleg i al pacte, i on s'ha fet realitat l'emergència d'una extrema dreta que actua més desacomplexadament que mai.

Acabem de passar també unes eleccions municipals, que no entraré a valorar, per la seva singularitat a cada territori, a cada ciutat i a cada poble. Però que és evident que han reforçat l'independentisme de manera global. Més del 80% dels municipis catalans tindran un alcalde a favor de la independència. I entre ells, confio que hi haurà l'alcalde de la capital del país.

Finalment, hem celebrat també les eleccions europees, en un moment en què el projecte europeu està en plena discussió. I prova d'ell és el títol, d'aquestes jornades de Sitges. Amb el Brexit completament encallat. Amb un govern austríac que acaba de trencar la coalició entre conservadors i ultradreta. Una Europa que està immersa en un procés de redefinició amb molts problemes per resoldre, algun dels quals vostès assenyalen en l'Opinió publicada recentment. Potser podem parlar, sense risc d'equivocar-nos, d'una crisi d'identitat del projecte europeu.

Parlem, doncs, en definitiva, de tres convocatòries electorals que han tingut una resposta molt clara a Catalunya. Les formacions independentistes n'han sortit reforçades i el sobiranisme és més fort que mai. I això és bo que sigui llegit, explicat i comprès per tothom. Perquè després de mesos i mesos d'una estratègia de por, d'amenaçes, de presons i d'exilis, la majoria de la ciutadania de Catalunya continua empenyent per a fer possible la independència i ratifica el

Govern de Catalunya en la seva política. Cap altre govern europeu ha obtingut el suport del 50% de l'electorat en les darreres eleccions europees.

Mentre això passa a Catalunya, a Europa es commemoraran enguany els 40 anys de la caiguda del mur de Berlín, i a l'altra punta del món s'està aixecant un mur que separa Mèxic dels Estats Units; comença una escalada de "tensió" digital entre els Estats Units i la Xina per poder exercir el control tecnològic; com augmenta també la tensió amb l'Iran.

Són, per tant, moments convulsos, però interessants a tots nivells i que responen molt probablement no tan sols a unes economies en transició, sinó a un món sencer en transició. "El món d'ahir" que va descriure de manera magistral l'escriptor Stefan Zweig ja és el món d'abans d'abans, d'abans, d'abans d'ahir.

El canvi demogràfic, climàtic, econòmic, tecnològic i social és tan ràpid, som davant d'una revolució de tal magnitud, que necessitem una Catalunya, un país preparat i a punt, per a no perdre el tren i per poder continuar esdevenint un pol de referència del nostre entorn i més enllà.

Tenim les condicions per fer-ho. Aquesta serà una conferència optimista, d'esperança i de confiança en nosaltres mateixos. Dic que tenim les condicions per fer-ho pel caràcter de la nostra societat i per la musculatura del teixit cívic, econòmic, social i cultural, però certament ens falta tenir també les condicions estructurals que ens ho permetin.

Els reptes que tenim: les economies en transició

Aquestes dues primeres dècades del segle XXI s'han caracteritzat per dos fenòmens globals que s'han reproduït arreu amb més o menys intensitat:

- Primer, la crisi que va iniciar-se l'any 2008, que en el cas de l'economia catalana es va perllongar fins el 2013. Una crisi de la qual ens hem recuperat a nivell global, de grans xifres, però no ha estat així a nivell particular i familiar, i de forma homogènia en tots els estrats de la societat.
- I segon, els ràpids i radicals canvis tecnològics que s'estan produint en tots els àmbits de l'economia i de la societat de la mà de la digitalització i de l'avanç de la intel·ligència artificial, que estan modificant el mapa productiu a nivell mundial.

A aquests dos fets cal afegir el canvi de centralitat de l'economia mundial, que vira cap a l'est, encapçalada per una Xina cada vegada més decidida a reclamar el seu paper com a potència mundial.

Aquestes darreres setmanes hem vist com afloraven les tensions entre Washington i Pequín, en una nova sort de guerra freda protagonitzada per algunes de les seves principals empreses.

Es tracta de dos països que són potències per la seva dimensió (territorial, demogràfica i econòmica), però que tenen molt clar que la seva hegemonia futura es juga en el terreny tecnològic, on la recerca i la innovació són decisives.

No és casualitat que la despesa dels EUA en R+D sigui el 25% del total mundial i de la Xina ja sigui del 22% (fa 10 anys aquests mateixos percentatges eren, respectivament, el 34% i el 12,5%). La despesa en R+D de l'àrea Àsia-Pacífic (amb la Xina inclosa) és ja el 44% del total mundial, mentre que al conjunt dels països europeus és el 20%, amb Alemanya al capdavant, amb el 5,3% de la despesa mundial en recerca).

En aquets context de transició, com sol ser habitual, sempre hi ha sectors de població que pateixen pèrdues. Que sense l'esforç de tota la societat, i remarco tota, administracions, empreses, organitzacions civils..., queden exclosos del canvi social que es produeix de manera gairebé irreversible.

I en aquest cas, ens trobem amb la paradoxa que mentre les classes populars dels països en desenvolupament veuen com millora la seva situació, les classes mitjanes i menestrals de les economies avançades, no tan sols certifiquen que el seu nivell de vida no s'ha recuperat després de la crisi, sinó que intueixen que els canvis que vindran poden ser més negatius per a ells.

Davant d'això, tots els governs europeus tenim un doble desafiament: incrementar la productivitat de les nostres economies, i per tant de la seva competitivitat, i mantenir allò que ens singularitza: l'estat de benestar.

Un estat de benestar que, en qualsevol cas, només serà sostenible en una economia més eficient, però també més equitativa. La solució no és fàcil, però el camí és clar: el futur econòmic pertany als països que prioritzin l'educació, la formació de qualitat, la cohesió social, la tecnologia, la recerca i la innovació.

Balanç d'un any allunyat de la normalitat

Però abans d'entrar a valorar l'economia catalana, voldria fer referència a aquest balanç d'un any ben allunyat de la normalitat.

Hem d'afirmar amb rotunditat que aquest no ha estat un any normal per a Catalunya, com certament tampoc no ho han estat els anteriors. Vivim en un estat d'excepció constant que posa en risc de manera sistemàtica el sistema democràtic i els drets i llibertats i la convivència que tant va costar d'aconseguir per les generacions precedents i que pensàvem tenir guanyats per sempre.

Fa un any que vam començar a recuperar unes institucions que havien estat intervingudes, paralitzades, suspeses i desballestades per l'aplicació il·legal de l'article 155 de la Constitució espanyola.

El Govern i el Parlament de Catalunya, repeteixo, un Govern i un Parlament, van ser dissolts i perseguits. No es coneix res similar que hagi passat en cap altre estat europeu en aquest segle XXI. I això posa en risc moltes altres coses. L'estabilitat que tots desitgem per a la nostra economia es va posar en risc amb una actuació que vam haver de revertir amb molt d'esforç i dedicació.

I quan parlo d'actuació brutal no em refereixo només a les imatges que tots hem vist de la força policial del referèndum de l'1-O, sinó de la força de l'aparell sencer de l'estat en tots els seus nivells, inclòs l'econòmic.

Ahir mateix, el Col·legi d'Economistes de Catalunya va denunciar les pressions de les institucions de l'Estat per forçar les principals empreses catalanes a traslladar la seu social fora de Catalunya després del referèndum del Primer d'Octubre, en la presentació del document de conclusions dels diversos debats i estudis duts a terme per estudiar l'impacte de l'1-O sobre l'economia.

Aquestes pressions, diu l'informe, es van concentrar en companyies de sectors molt regulats, o molt orientats al mercat espanyol o amb estructures societàries que els feien més vulnerables. Malgrat tot, aquest canvi de seus va tenir molt poc impacte sobre l'economia catalana, ja que va ser més nominal que real, en mantenir-se aquí les seues operatives.

L'altre via de pressió, ara ja ho sabem, ara ja ho estem explicant, va ser la retirada de dipòsits de les entitats financeres, gran part dels quals corresponien a institucions de l'estat, que un cop efectuats els canvis de seu de les entitats catalanes van retornar ràpidament. Ara bé, ja és ben curiós que qui portava mesos acusant la Generalitat de generar un daltabaix econòmic fos qui veritablement acabés posant en risc dues de les principals entitats financeres de l'estat.

A més, i segueixo referint-me aquest estudi del Col·legi d'Economistes de Catalunya, el mateix informe recull el cost directe de 130 milions d'euros sobre els comptes de la Generalitat derivat de l'aplicació de l'article 155, que s'amplia a 1.800 milions si s'inclouen els costos derivats del bloqueig pressupostari i de l'ajornament de pagaments.

Veníem, doncs, des dels fets d'octubre de 2017, d'un llarg historial d'obstacles per part dels aparells de l'estat en la vida política catalana, amb les presons, l'exili, la judicialització de la voluntat democràtica i sobretot, el que per mi és molt important, la no acceptació dels resultats electorals, ni dels programes presentats pels partits votats per la ciutadania catalana.

Unes interferències i unes vulneracions de drets civils i polítics que no s'han aturat tampoc amb el govern socialista, i que continuem veient ara amb el paper que ha jugat la Junta Electoral Central o amb la suspensió de diputats i senadors elegits segons les lleis espanyoles al Congrés i Senat. Així com també les amenaces que ara pesen sobre eurodiputats electes perquè no puguin prendre l'acta al Parlament Europeu. Si no s'atura aquesta deriva repressiva, si es vol alterar als tribunals allò que vota la ciutadania, és impossible que s'imposi una solució democràtica al conflicte polític. La primera regla de totes és respectar la voluntat del poble.

I amb tot, una de les coses que ha marcat la política catalana aquest darrer any ha estat l'inici del judici polític contra mig Govern del president Puigdemont, la presidenta Forcadell, i els líders socials Jordi Cuixart i Jordi Sànchez, que mai no s'hauria d'haver produït. Dia rere dia constatem la injustícia que s'està produint i la manca de garanties amb una clara intencionalitat i discriminació política.

Algú podria pensar erròniament que aquesta injustícia es veu exclusivament des de l'òptica independentista. I no és així.

Ahir mateix, el mateix dia que vam saber que la Fiscalia i l'Advocacia de l'Estat, que depèn directament del Govern, mantenien els seus escrits d'acusació i la petició de penes de més de 175 anys de presó, el mateix dia van ser les Nacions Unides qui es van pronunciar amb una contundència indiscutible sobre la vulneració dels drets humans en el cas dels presos polítics catalans i van exigir-ne l'alliberament immediat. A més, demanaven a l'estat espanyol que perseguís judicialment els responsables d'aquestes vulneracions de drets humans.

El Govern de Catalunya, vaig anunciar-ho ahir, es reunirà demà per instar la fiscalia al compliment immediat de la resolució de les Nacions Unides.

De fet, aquesta resolució de les Nacions Unides s'uneix als milers de peticions d'arreu del món que s'han alçat per demanar la llibertat dels presos polítics: des d'Amnistia Internacional, als Pen Club de tot el món, senadors francesos, diputats portuguesos i fins a 5 Premis Nobel de la Pau.

Tot això els ho explico perquè ha de fer-nos preguntar pels estàndards democràtics de l'estat espanyol. Fa just uns mesos es va publicar l'Eurobaròmetre 2019, constatant que el Regne d'Espanya ha caigut dues posicions en l'índex sobre percepció d'independència de la justícia a la UE respecte a l'any anterior. Si aleshores ja ocupava el sisè lloc per la cua, ara ha passat a estar per darrere d'Itàlia i Eslovènia i ocupa el quart lloc per la cua, darrere de Bulgària, Eslovàquia i Croàcia.

És a dir s'ha retrocedit del lloc 23 al 25 de 28 en confiança de la ciutadania vers la justícia. En el costat oposat, a l'altra punta, hi ha Dinamarca, que és el model que volem per al nostre país.

No només això. El prestigiós índex de qualitat democràtica de l'Institut suec V-Dem ha fet públic el seu nou estudi sobre qualitat democràtica, segons el qual Espanya ocupa la meitat de la taula dels estats de la UE, però ocupa les darreres posicions de la UE en el camp de la democràcia electoral, principalment per les retallades en llibertat d'expressió i llibertat d'associació.

I qui ocupa els llocs capdavanters d'aquest estudi? Noruega, Suècia i, també, Dinamarca.

Davant d'això, el que cal fer és avaluar perquè s'obtenen aquests resultats i proposar sortides. I la solució es diu sempre més democràcia i institucions transparents i més servei als drets civils dels ciutadans.

Segurament, vostès ja coneixen els estudis fets i publicats pels professors Daron Acemoglu i James A. Robinson, del MIT i de Harvard, respectivament. En el seu llibre *Per què fracassen les nacions* analitzen els factors de progrés, de prosperitat i de pobresa i fallida dels països. I la conclusió a què arriben és que el veritable secret de la prosperitat rau en la qualitat de les seves institucions.

És a dir, la prosperitat no surt del clima, de la genètica, de la geografia o de la mida de les nacions. Sinó que no hi ha prosperitat sense unes institucions de govern que facin polítiques encertades i pensades al servei dels ciutadans.

Per tant, saben vostès quin és el risc que assumim tots plegats si permetem la involució democràtica, l'abús d'institucions de poder per raons polítiques, la instrumentalització de la

justícia per a la repressió? Doncs, a més de les conseqüències pels drets humans, civils i polítics, ens hi juguem també la prosperitat de tota la societat. I això és quelcom que ens ha de preocupar a tots, pensem com pensem, defensem les idees que defensem.

Catalunya en positiu: l'economia ha funcionat

Tornem en positiu. Mirem aquest any a Catalunya i mirem els últims anys, perquè s'han dit moltes coses i ara que tenim xifres val la pena que contrastem xifres, per tant, dades reals. Val la pena que contrastem xifres.

La conjuntura ha estat i és complexa i que hi ha aspectes estructurals a canviar completament perquè són un llast majúscul pel progrés i el benestar a Catalunya, però l'economia catalana demostra una resiliència envejable i, durant aquests anys, inclosos els 12 mesos de la meua presidència, del meu Govern, fa bones passes endavant.

Parlem, però, d'una economia que ha de salvar de manera constant un dèficit fiscal sistemàtic i insuportable per a qualsevol país del 8% del PIB català, que significa anar acumulant la pèrdua de capacitat financera i d'inversió pública; parlem, però, d'un dèficit crònic d'infraestructures; parlem també d'un boicot constant a la capacitat d'una gestió i una governança que estigui veritablement al servei dels interessos de l'economia, les empreses, els treballadors i la ciutadania de Catalunya.

Vostès coneixen millor que jo quina resposta ha donat l'Estat a la famosa conferència a IESE de 2007 reclamant una gestió individualitzada de l'aeroport del Prat. Quina ha estat aquesta resposta? Quantes vegades se'ns ha promès la posada en marxa del Corredor Mediterrani? On és el pacte fiscal que cada nou govern promet als catalans? El memorial de greuges dels incompliments de l'estat faria interminable aquesta conferència.

Però m'aturo aquí, ho deixo aquí. Perquè vull llançar-los una pregunta: s'imaginem quin país podríem tenir si tots els seus ciutadans gaudissin dels recursos que genera i de totes les competències per a dirigir-lo?

I tanmateix, si hem sortit amb èxit de la crisi, si hem superat totes les previsions catastrofistes anunciades amb una clara intenció de danyar l'economia catalana, ha estat pels fonaments sòlids, robustos, profunds de la societat civil i del dens i arrelat teixit emprenedor que caracteritza l'economia catalana. Els posaré un exemple, perquè insisteixo, em sembla vital, donar valor a les xifres reals i a l'esperança que aquestes xifres signifiquen en aquest moment tan políticament delicat que viu Catalunya:

- Hem aconseguit revertir la situació de crisi, passant d'un creixement negatiu del PIB del -3,4% l'any 2012, a un creixement del 2,6% el 2018. I portem 5 anys de creixement ininterromput. Curiosament els 5 anys del procés independentista.
- L'any passat vam batre el rècord històric d'exportacions per 8è any consecutiu. I també vam batre el rècord històric en nombre d'empreses exportadores regulars.
- Liderem les exportacions a l'estat espanyol, tant pel que fa a facturació (amb un 25% total) com en empreses exportadores regulars (un 33,3% del total). I ja exportem gairebé el 75% dels productes catalans fora de l'estat espanyol. Som un país global

en un mercat global.

- En relació al mercat de treball, fa 6 anys teníem una taxa d'atur del 24,4%. Avui, després d'una reducció interanual continuada, ens situem a l'11,6%, és a dir, 13 punts menys en 6 anys.
- L'economia catalana ha continuat generant aquest darrer any ocupació a un ritme intens (creixement del 2,7% tant en ocupació com en afiliats). La taxa d'atur s'ha situat en aquest 11,6%, sis dècimes per sota de la de fa un any. Xifra que contrasta amb les de l'estat, del 14,7%, 3 punts superior. Catalunya tenia unes dades similars a mitjan any 2016. Ja fa 3 anys que nosaltres les hem deixat enrere.
- Per tant, observem millora en tots els indicadors relatius a l'atur: baixa l'atur en general, l'atur entre les dones, les taxes d'atur de llarga i molt llarga durada i, especialment, millora l'atur dels joves, lluny dels nostres objectius, però ha baixat 22 punts entre els anys 2013-2018, mentre a la zona euro s'ha reduït en 7,3 punts.

Insisteixo en les dades perquè em sembla molt rellevant.

- El PIB de Catalunya ha registrat un creixement interanual del 2,0 % al primer trimestre del 2019, dues dècimes més que el trimestre anterior i per sobre de la mitjana de la UE. Tot i ser més moderat que en els darrers quatre anys, segueix sent més equilibrat que en el període d'expansió anterior a la crisi.
- L'índex de producció industrial corregit d'efectes de calendari augmenta gairebé un 2% interanual a Catalunya al març del 2019, quan al conjunt de l'estat cau un 3,3%.
- La creació de societats mercantils augmenta un 4,1% el primer quadrimestre, mentre que les dissolucions es redueixen gairebé un 10% a Catalunya. A Espanya disminueixen les creacions (-0,8%) i augmenten les dissolucions (2,3%).
- Qui ho havia de dir! El moviment de seus socials s'ha capgirat. En dos trimestres seguits, el quart de l'any passat i el primer d'enguany, ha passat un fet curiosíssim: hi ha hagut més empreses de Madrid que han traslladat la seu social a Catalunya que no a l'inrevés. Sembla, doncs, que es consolida la inflexió en el fenomen de què es va parlar tant, aquella famosa "fugida d'empreses", i que es va utilitzar tant per part d'uns certs mitjans amb clara intenció de manipular un relat.

Però permetin-me encara unes darreres xifres. M'interessa molt, insisteixo, assenyalar el punt exacte on es troba avui l'economia catalana:

- El Port de Barcelona va registrar el 2018 rècords d'activitat.
- L'aeroport també, perquè precisament és un aeroport que gràcies a aquest lideratge i als més de 50 milions de passatgers de l'any 2018, que el seu èxit l'està apropant al col·lapse, sense que hi hagi cap previsió ni cap solució sobre la taula per part de qui en té actualment les competències.
- El turisme de reunions aconsegeix, el 2018, l'impacte econòmic més elevat de la història a Barcelona amb 1.901 milions d'euros.

- Els indicadors de clima empresarial sobre les expectatives per al segon trimestre de l'any són positives i més favorables que al conjunt de l'Estat.
- El Financial Times ha reconegut Catalunya com la regió més atractiva del sud d'Europa en termes d'inversió estrangera el 2018 i el 2019, un dels rànquings més prestigiosos a nivell internacional que utilitzen les multinacionals per estudiar futurs projectes d'inversió empresarial.
- Aquest bon clima es confirma amb anuncis de grans inversions estrangeres a Catalunya que tots vostès coneixen de grans empreses de tot el món. A més a més, des del Departament d'empresa, em consta que actualment s'estan gestionant més de 400 projectes d'inversió pels pròxims mesos.
- I la setmana vinent es donarà a conèixer una notícia que confirmarà el lideratge de Catalunya en el sector de les noves tecnologies i de la societat del coneixement.

Podem estar-ne molt satisfets. La societat catalana pot estar molt satisfeta d'aquest granç esforç i d'aquestes xifres. Rectifico: vostès, els emprenedors catalans poden estar-ne molt satisfets. Perquè són vostès els que fan possible aquests resultats; són vostès els que generen riquesa i ocupació. Per tant, permetin-me felicitar-los.

Tot i així, res més lluny que l'autocomplaença. Hem de tenir ben presents els desafiaments del futur, que ja són, al ritme que va tot, desafiaments d'avui.

Reptes de futur

A mig i llarg termini, cal garantir que l'economia catalana continuï creixent, però a més cal que ho faci d'una manera sostenible, amb una millora, com he dit al començament, tant de la productivitat com de l'equitat.

I per això, és imprescindible avançar en diversos sentits:

- Pel que fa a les persones, és necessari augmentar i millorar la formació dels nostres treballadors i directius per adequar-les a les necessitats del sistema productiu, i a més, cal tenir molt present la importància de captació i sobretot de la retenció del talent. La formació ja no és una cosa d'uns anys de joventut. Ara ja som en l'era de la formació durant tota la vida. I això necessita una resposta global de la societat.
- De la mateixa manera, cal adequar els salaris a l'increment de la productivitat i millorar l'estabilitat de l'ocupació. També millorar les condicions de salut i seguretat en el treball.
- En l'àmbit de l'empresa, hem de reforçar l'emprenedoria lligada a projectes empresarials d'alt valor afegit i hem d'invertir en actius productius intangibles i actius immobilitzats materials.
- I tenint en compte la realitat del nostre teixit empresarial, amb una forta presència de petites i mitjanes empreses, hem d'avançar en els models de col·laboració

empresarial i potenciar les economies d'escala, així com millorar la dimensió mitjana empresarial, com una via per incrementar la productivitat.

- Com a administració, com a Govern de Catalunya, tinc molt present que ha d'incrementar la inversió pública, però també la privada, en infraestructures, i a més cal introduir mesures de política energètica que augmentin l'eficiència. Torno a llançar-los una altra pregunta: s'imaginen la capacitat inversora de la Generalitat si tan sols disminuís en 4 punts el dèficit fiscal?

El país que estem construint

Catalunya té les potencialitats per millorar la seva economia i les condicions de vida de la seva població. Les tenim, tenim un país magnífic, preparat i que està a punt: una massa crítica industrial, un model de recerca de reconeguda excel·lència, una proporció elevada de població amb formació universitària, una metròpoli amb un clima i una oferta cultural i econòmica atractiva per treballar i captar talent internacional, una localització privilegiada com a país... Tot això ens ha de servir per a la construcció d'un model de qualitat per al nostre país.

I quin és aquest país que estem construint?

Doncs un país preparat pel seu futur, que faci del coneixement i la innovació uns dels seus pilars bàsics. Barcelona i el seu entorn s'han situat com a cinquè pol d'atracció d'empreses innovadores del Sud d'Europa i hem de seguir posicionant-nos en aquest camí de lideratge, d'atraure talent internacional i de reforçar el nostre planter.

Hem de pensar que la Xina i la Índia juntes graduen cada any 7,3 milions d'estudiants en Ciències, Tecnologies, Enginyeria i Matemàtiques. 7,3 milions. És a dir, una Catalunya sencera. Cada any la Xina i la Índia graduen una Catalunya sencera. I contra això només hi podem lluitar si estem preparats.

Hem de poder liderar aquesta revolució tecnològica, aquesta revolució del coneixement que tenim a sobre, de la mateixa manera com als segles XIX i XX vam saber liderar la revolució industrial. Per això, estem impulsant un Pacte Nacional per al Coneixement, que faci convergir el que per a mi són els tres pilars essencials: recerca, empreses i administracions cap a una estratègia compartida que ens permeti situar-nos com a país capdavanter.

Fa tot just uns dies assistia a la inauguració del nou Centre d'excel·lència en intel·ligència artificial de l'empresa japonesa NTT Data -una exemple més, per cert, de la confiança de les empreses estrangeres en Catalunya-, i allà posàvem de manifest que ja estem elaborant l'Estratègia nacional en intel·ligència artificial, que ha d'acompanyar els projectes de les tecnologies mòbils i del 5G, que ja tenim en marxa i ens estan ubicant en aquest mapa del món tecnològic.

Però més enllà d'aquests grans projectes, també actuem a nivell més micro, per exemple, posant en marxa un programa de digitalització per a PIMES al qual s'han acollit prop de 2.000 empreses amb l'objectiu que incorporin els serveis i productes TIC més avançats i que els permetin enfortir la seva competitivitat i productivitat.

Però aquesta digitalització no pot deixar de banda els nostres sectors econòmics bàsics, que sostenen el país, com la indústria, l'agricultura o els serveis. Per això, hem seguit tirant endavant el Pacte Nacional per la Indústria, aprovat en la legislatura passada, i amb un ritme d'execució que va sobre el previst, 796 milions d'euros entre 2017 i 2018; s'han executat 330 milions del Pla de desenvolupament rural 2014-2020, el 40% del previst; i s'ha aprovat el Pla estratègic de turisme 2018-2022, amb l'objectiu d'aconseguir un increment de la despesa diària per turista i una augment del turisme fora de temporada i fora del litoral.

I és que estem construint, volem construir un país que sigui capaç de generar activitat econòmica arreu, no només a Barcelona o a la seva àrea metropolitana. Totes les zones del país tenen potencialitats pròpies i cal explotar-les. Lleida té una potent indústria agroalimentària, però també paratges únics com el congost de Mont-Rebei o els castells de la Segarra; Tarragona, una petroquímica moderna, que ha fet els deures, al costat d'un patrimoni romà inigualable; i podria seguir amb Girona, les Terres de l'Ebre, l'Alt Pirineu i els Jocs Olímpics d'Hivern, que són una oportunitat que no hem de deixar perdre. Tots aquests territoris poden generar oportunitats de vida, activitat econòmica, perquè és un dels reptes d'aquest Govern.

Jo que he anat amunt i avall d'aquest país aquest últim any, sigui a la Terra Alta, sigui als Pirineus, sigui al Baiges, al Berguedà. El que jo no vull per aquest país és un país buit, jo vull un país viu, ple d'activitat, ple de gent, que tothom tingui les mateixes oportunitats de poder tirar endavant el seu projecte de vida, personal i professional, des d'on decideixi tirar-lo endavant. I per això necessitem aquest equilibri i aquesta sostenibilitat. I aquí, per exemple, hem posat un tema a primera línia: fer arribar la fibra òptica arreu del país. Perquè si volem que els nostres millors arquitectes, com en aquest moment tenim, l'equip d'RCR, puguin fer la seva feina des d'Olot, com estan fent, i guanyin el premi Pritzker des d'Olot, com estan fer, han de tenir les mateixes possibilitats i les mateixes infraestructures que si estiguessin treballant a Barcelona.

Per tant, amb aquest objectiu, desplegarem aquest projecte de fibra òptica arreu del país, que té la finalitat d'arribar a totes les capitals de comarca l'any que ve i després estendre la banda ampla a tots els municipis de més de 50 habitants, sense oblidar-nos dels polígons industrials. I tot just fa dues setmanes vam aprovar el Pla Únic d'Obres i Serveis 2019-2024, amb 250 milions d'euros, que potenciarà les inversions locals i que, malauradament, des del 2012 no s'havia pogut tirar endavant.

Volem també un país que prengui part activament en les solucions dels problemes globals. Sí, volem ser presents al món. Malgrat que hi hagi qui s'entesti a no deixar-nos-hi tenir veu, nosaltres no callarem. Per això hem reobert les delegacions del Govern i hem potenciat les oficines comercials a l'exterior i les missions empresarials, amb una nova visió de les nostres oficines amb el programa '*Catalonia Exponential*', com a suport al nostre teixit empresarial. I hem posat en marxa la finestreta Brexit, per ajudar les nostres empreses a valorar l'impacte que tindrà sobre el seu negoci. A Catalunya, qualsevol emprenedor amb projecte i determinació ha de saber que tindrà sempre el Govern del seu país al seu costat i que l'ajudarem en tot el que calgui.

D'altra banda, hem de ser molt conscients del que està passant al món, quan veiem que adolescents de tot el món, s'uneixen per fer front a l'emergència climàtica, és responsabilitat dels qui ara ostentem càrrecs públics, pensar en el futur que els estem deixant. Per això el Govern va aprovar declarar Catalunya en estat d'emergència climàtica. I començarem

destinant 58 milions d'euros a un primer paquet de mesures per fer front a l'emergència climàtica, dels quals 50 milions es posaran a disposició de la indústria per a inversions en matèria d'estalvi i d'eficiència energètica. Treballar en aquesta línia, es també posar les bases de les empreses del futur. I aquest és un camí que hem de fer junts, administració i emprenedors i empresaris.

Finalment, estem construint un país responsable amb els recursos públics, que gestiona amb rigor i que no vol traslladar els seus deutes a les generacions futures. Per això, estem abordant amb una gestió professional i pulcre les finances públiques. Els darrers quatre anys, hem reduït un 94% el deute públic amb ajuntaments, consells comarcals i diputacions, i enguany, per primer cop, hem complert els objectius de dèficit, deute i regla de despesa, un fet que ens ha d'alliberar de bona part de la burocràcia a la que ens sotmetia el Ministeri d'Hisenda.

Però paral·lelament, destinem els recursos a donar suport a les empreses. Aquest Govern que vol estar sempre al costat de les seves empreses. Aquest darrer any l'Institut Català de Finances ha finançat més de 1.500 empreses, majoritàriament pimes, amb prop de 600 milions d'euros, i s'han creat noves línies de finançament per projectes d'economia verda i per habitatge social. No podem deixar de banda, no ho farem, ni els reptes globals ni el benestar social.

I, ja acabo, estem construint una Administració moderna, que agiliti les interrelacions amb empreses i ciutadania. Jo vinc del món empresarial i sé els problemes que hi ha per resoldre les qüestions quan topes amb l'Administració. Per fer-ho, hem aprovat el nou Pla d'implantació de la Finestreta única Empresarial 2019-2021, que acompanyarem amb una Llei d'impuls de l'activitat econòmica en entorn digital, amb l'objectiu de millorar les relacions empresa-administració, amb una sola entrada de dades i visió 360 graus de tota la seva relació amb l'Administració; i també amb un pla de simplificació normativa, que derogui bona part de la legislació obsoleta i faciliti tota la informació sobre les normatives realment aplicables. Una Catalunya més fàcil. Aquesta és la Catalunya que estem construint.

No podem fer-ho sols

I en aquesta construcció del país que volem, comptem amb tots vostès, amb els empresaris, directius i emprenedors catalans.

Vostès han de prendre part, han d'implicar-se en buscar una solució transformadora pel país. És també la seva responsabilitat. Perquè aquest país l'hem d'aixecar junts.

Això no és política, és una necessitat de país. Cal estar preparats pel futur que ens ve. Vostès com a empresaris, segur que ho entenen. Vostès que competeixen en un mercat global amb molta variabilitat: podrien tirar endavant si no disposessin de tot el poder de decisió per emprendre camins que els facin ser més competitius? Això és el que volem. De fet, són vostès els qui millor poden entendre que vulguem tenir totes les eines i competències per fer del nostre país un país competitiu i avançat. Un país guanyador.

I per tant, la defensa d'unes institucions democràtiques de qualitat, d'un sistema de justícia despolititzat, d'una diplomàcia al servei de tots els ciutadans i dels interessos col·lectius és una cosa que no ens pertoca defensar-la a l'Administració, ens pertoca defensar-la a tota la

societat. Perquè, seguint els acadèmics nord-americans que abans he citat, d'això en depèn la capacitat de prosperitat de la Catalunya del futur.

No es tracta de ser independentistes, o de ser unionistes. Es tracta de defensar les solucions modernes i democràtiques que proposen les societats avançades. Les divergències polítiques no es poden resoldre a cop de tribunals i querelles, amb presó i amb judicis. Volem una societat madura, que la tenim, que decideix el seu futur parlant, proposant, debatent i, és clar, votant. Aquest és l'únic camí d'estabilitat i de progrés possible.

Perquè la revolució tecnològica haurà d'anar acompanyada també d'una revolució democràtica. Si volem ser Dinamarca, siguem-ho amb totes les conseqüències.

I jo els demano que siguin a primera fila en la defensa de la qualitat democràtica de les institucions. I en la defensa d'allò que vol el 80% de la ciutadania catalana: un referèndum per decidir el futur polític del país.

No els demano res que no els beneficiï també a vostès. I a tots els ciutadans del nostre país. Dirimim les nostres diferències de manera pacífica i democràtica. Aquesta és la solució més possible, més plausible.. Perquè judicialitzant la democràcia no es fa res més que agreujar el problema de manera exponencial.

I per això cal que vostès també parlin alt i clar, aquí i a Madrid, per fer saber que són al costat de la radicalitat democràcia, al costat d'allò que la ciutadania lliurament decideix a les urnes.

Els demano la seva implicació per fer de Catalunya un país millor, amb oportunitats per a tothom i que ningú no es quedi enrere a l'hora de poder desenvolupar el seu projecte de vida. I també per exigir la pulcritud i la qualitat democràtica de les institucions de l'estat espanyol que pertoquen en l'Europa del segle XXI.

L'Europa que volem

I ara que parlo de l'Europa del segle XXI, aprofito per reflexionar arran de l'Opinió que heu publicat el Cercle d'Economia recentment.

Catalunya, el projecte per a Catalunya, ha estat sempre la defensa d'una Europa moderna i democràtica. Hem vist sempre Europa com un espai on els drets de les persones, els col·lectius i les nacions estiguin per sobre dels interessos i els poders dels Estats. Hem vist sempre una Europa de drets i de les persones.

Ho podem dir com ja ho deia Jean Monnet, un dels fundadors de la Unió Europea juntament amb Konrad Adenauer. Deia: "Nosaltres no co-lliguem Estats, nosaltres unim les persones". Perquè Europa no és una geografia; és una cultura, una manera de viure el món. Amb uns valors.

Si voleu, amb més poesia, George Steiner al seu llibre, *Una idea d'Europa*, ho explicava així: "Els parallamps han d'estar connectats a terra. Fins i tot les idees més abstractes i especulatives han d'estar ancorades en la realitat, en la substància de les coses. I la idea d'Europa, doncs? Europa està feta de cafès. Des del cafè preferit de Pessoa a Lisboa, fins als cafès de Copenhague davant els quals passava Kierkegaard, capficat durant les seves

passejades. Si es dibuixa el mapa dels cafès s'obté una de les referències essencials de la 'idea d'Europa'. Mentre hi hagi cafès, la 'idea d'Europa' tindrà contingut”.

Hi ha un cafè més europeu que el dels Quatre Gats de Barcelona, on acudien Picasso, Rusiñol i Ramon Casas? Nosaltres, els catalans, formem part d'aquesta idea d'Europa, la dels cafès, la de l'humanisme, la cultura i la llibertat. Els valors europeus.

Sempre hem basat la nostra mirada i el nostre model d'Europa, en la construcció d'institucions que facin i ajudin a construir una societat justa i igualitària. El catalanisme només ha defensat això.

Avui, un dels grans fracassos de la Unió Europea és no donar resposta a la situació de Catalunya i a les vulneracions de drets i dels principis democràtics que s'estan produint.

Per tant, avui la millor contribució que podem fer els catalans i catalanes per millorar Europa, totes i totes, pensem el que pensem, el millor per fer una Europa com volem és exigir i aconseguir que es faci possible el dret d'autodeterminació de Catalunya.

Perquè nosaltres hem de tenir veu i vot a Europa si volem també ajudar a fer-la millor. I per això, necessitem poder fer aquelles polítiques educatives, industrials, de recerca, d'infraestructures i energètiques, per posar alguns exemples, que s'ajusten millor al nostre teixit productiu, al nostre model econòmic i a la nostra realitat social.

Sabem que el nostre món és el món. I això vol dir poder actuar sense limitacions de cap mena, més enllà de les pròpies, en el context global. Catalunya ha de poder situar-se en aquesta sacsejada del nou paper de la Xina. Sense oblidar que també existeix un fenomen que es diu Donald Trump i que sovint les seves decisions són font d'inestabilitat econòmica global. També volem tenir la nostra paraula en l'escenari i en les conseqüències d'un Brexit dur. Tal com Escòcia està reclamant.

Estem d'acord que cal enfortir les institucions de la Unió Europea, però això passa per a una progressiva i decidida democratització de les seves estructures. També, d'això, en depèn l'interès i la confiança dels seus ciutadans en el projecte europeu.

Tal com dieu al Cercle, és cert que hi ha una responsabilitat gran dels partits en tota aquesta crisi de confiança, però cada vegada més l'opinió pública i els moviments socials pesen en les decisions, de manera directa. També són “protagonistes” de la nova legislatura i, per tant, cal pensar en com ens fem responsables tots de la millora del panorama europeu.

Discrepo, si em permeteu, de la reflexió que es fa del “creixent nacionalisme” com una conseqüència de la pèrdua de confiança. Sóc de l'opinió que cal distingir entre el nacionalisme dels estats i els nacionalismes com l'escocès o el català. Perquè els nacionalismes com l'escocès o el català han estat i són, precisament, més europeistes que els dels estats. Ho demostra, per exemple, la reacció escocesa davant del Brexit i l'anunci d'un segon referèndum segons les pròpies lleis escoceses, i l'aposta del president Carles Puigdemont com una via de solució al conflicte.

Més democràcia

A tot això, a tots aquests desafiaments que encara Europa i que descriu en l'Opinió publicada pel Cercle d'Economia, tan sols s'hi pot respondre de manera íntegra amb una fórmula: més i més democràcia. L'auge de l'autoritarisme tan sols es pot frenar amb més democràcia. I amb el respecte absolut als drets humans, socials i polítics de tots els ciutadans.

Democràcia, que vol dir també renovació. Allò que tant es demana als partits i que és normal en una societat en evolució constant, que és la regeneració, cal que es produeixi també en molts organismes i institucions de la societat civil, als sindicats, a les patronals, als col·legis professionals.

Si algú pensa que inventant noves fórmules de fer política institucional ja n'hi ha prou, s'equivoca. Cal una regeneració en molts àmbits de la societat per poder estar realment en condicions de respondre els desafiaments que té ara mateix la Unió Europea.

El conflicte, les fractures, la divisió és sempre el resultat de prohibir, d'imposar silencis, de negar drets i llibertats. Tan sols tindrem un país i una societat cohesionada si som capaços de resoldre i decidir els camins que volem seguir de manera democràtica i donant la paraula a la ciutadania.

Així com la confiança dels seus clients vostès la guanyen confiant en ells, la confiança dels ciutadans es guanya confiant-hi; no pas negant-los la capacitat d'exercir la ciutadania plenament.

Com saben, en la meua vida anterior, jo vaig passar molts anys a l'empresa privada. Concretament, a una multinacional amb seu a Suïssa, on vaig viure dos anys, treballant a la seu central en l'àmbit dels projectes internacionals que s'impulsaven per a tots els països on estàvem establerts. En tots els projectes que posàvem en marxa, arribava un moment que s'acabava la fase de desenvolupament i començava la fase d'execució. A partir d'aleshores, calia anar seguint si els resultats reals s'adequaven als previstos inicialment, amb tota mena d'indicadors i quadres de comandament. I, al final, el projecte acabava la seva duració, es donava per acabat.

De totes aquestes fases, la més important per a l'empresa era la de les lliçons apreses, les "*lessons learned*". Es considerava que, només amb l'examen acurat de com havia anat el projecte, aquest es podia tancar i l'empresa guanyava el coneixement i l'experiència necessària per abordar nous reptes.

Doncs això és el que els proposo de fer conjuntament. Extreure les nostres "*lessons learned*" d'aquests anys passats. Perquè ja és hora que tots plegats extraïem lliçons de les negatives sistemàtiques, de l'absència d'inversions, d'incompliments de pactes, de promeses pressupostàries no executades, de la no acceptació de resultats electorals...

Catalunya tan sols se'n sortirà si pot fer el seu camí d'acord amb les necessitats concretes del seu model econòmic, de recerca, d'universitats, de comerç, d'internacionalització i de formació, si venen acompanyades, com els deia al començament, del respecte estricte a la democràcia i als drets humans.

La política ha d'estar al servei de les persones i de les millors condicions de vida per a tothom. I això vol dir tenir no la capacitat de decidir, sinó el deure de fer-ho.

Aquestes jornades tenen la sort de celebrar-se a Sitges. Com poques ciutats del país, Sitges té aquell aire de vella ciutat europea, els seus carrers, l'art, i que et trobes a cada cantonada, la mar que trenca constant contra l'església. No costa pas massa imaginar-se Rusiñol i Charles Deering xerrant en la terrassa del Palau Maricel, prenent una tassa de cafè tot mirant l'horitzó. Aquesta és la meva idea d'Europa. La d'un horitzó de dones i homes lliures.

Moltes gràcies.

Quim Torra i Pla

President de la Generalitat de Catalunya